

«Мы не маем права даваць ацэнку каму-небудзь. Наша мэта — аказаць дапамогу», — адзначаюць валанцёры.

АБАГРЭЦЬ І НАКАРМІЦЬ

Пункты абагравання, пра якія актыўна пісалі СМІ на гэтым тыдні, — не новая для валанцёраў Беларускага Чырвонага Крыжа форма работы. Яркі чырвоныя палаткі, дзе можна сагрэцца, выпіць гарбаты і проста адпачыць, яны ставяць у самыя марозныя дні ва ўсіх рэгіёнах краіны ўжо сёму ю зіму.

— Гэта звыклая форма дапамогі, проста раней пра гэта неяк не гадвалі ў прэсе, — кажа Віталь. — Нічога экстраардынарнага. У маразы — адны правараныя, эфектыўныя меры, на паводку, дапусцім, — іншыя. Мы не ратавальнікі, не займаемся непасрэднай ліквідацыяй надзвычайных сітуацый. Але ў любой НС ёсць наступствы, прамыя і адтэрмінаваныя. І вось якраз наступствы, звязаныя з парушэннем нармальнага ўмоў жыцця — гэта наша сфера адказнасці.

Меры рэагавання на нізкую тэмпературу залежаць ад паказанняў тэрмометра. Пры мінус 15 Беларускае Чырвонае Крыж аказвае гуманітарную дапамогу найбольш уразлівым сляям насельніцтва, а па месцах збору асоб без пэўнага месца жыхарства адпраўляюцца мабільнымі атрадамі валанцёраў з коўдрамі і кансервамі. Цэнтры абагравання разгортваюцца пры мінус 20—25. Пункты абагравання дзейнічаюць таксама на базе раённых арганізацый Беларускага Чырвонага Крыжа — людзям забяспечваюць першую дапамогу пры абмаражэннях, гарачыя напоі, прадуктовыя і гігіенічныя наборы.

— Мы атрымліваем прагноз надвор'я, і калі бачым, што чакаецца ўзмацненне маразоў, загадзя мабільна перамяшчаем валанцёраў, — тлумачыць Віталь.

Колькі пунктаў абагравання выстаўляецца ў кожным канкрэтным выпадку, залежыць ад патрэб насельніцтва.

— Арыентуемся на даныя сацыяльных службаў у кожным рэгіёне — перш за ўсё на звесткі аб асобах без пэўнага месца жыхарства, — расказвае суразмоўнік. — Але сагрэцца, выпіць гарбаты ці кавы ў такіх пунктах можа любы прахожы (у палатцы цёпла і чыста, напоі разліваюць у аднаразовы посуд). Або, напрыклад, кіроўца, у якога ў маразы заглохла машына. Беларуская зіма непрадказальная, наперадзе яшчэ люты — і зараз мы прапрацоўваем на будучыню пытанне аб пунктах абагравання для кіроўцаў на трасах.

САГРЭЎСЯ — І СЫШОЎ

У Мінску, расказваюць валанцёры, вялікага ажыятажу ў бяздомных пункт абагравання не выклі-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

каў (валанцёры ўсталывалі яго на Ваўпшасавы, 42, недалёка ад дома начнога знаходжання для асоб без пэўнага месца жыхарства). А вось у Гродне і Гомелі такія цэнтры былі вельмі запатрабаваныя. У Гродне яны працавалі кругласутачна, і ў іх бяздомныя маглі нават пераначаваць. Вельмі патрэбнымі былі цэнтры абагравання і ў маленькіх населеных пунктах. У буйных гарадах у людзей усё ж больш магчымасцяў сагрэцца ў маразы.

— А ў сталіцы бяздомныя проста забіралі прадуктовыя і гігіенічныя наборы і часта адмаўляліся нават ад гарачай гарбаты. Адпраўляліся па сваіх справах.

— А якія ў іх справы?

— Забеспячэнне сваёй жыццядзейнасці. Для кагосьці гэта банальна бутэлька, хтосьці спрабуе падпрацоўваць, ёсць і тыя, хто сапраўды хоча выбрацца з той ямы, у якой апынуўся.

Прадуктовыя і гігіенічныя наборы, які можна было атрымаць, — гэта дзве вялікія скрынкі. У адной — мясныя і рыбныя кансервы, чай, макарона, у другой — туалетная папера, аднаразовыя маскі, флакон дэзынфекцыі для рук, сурвэткі, мыла, зубная паста.

— Коўдры і цёплыя шкарпэткі мы збераглі для рэйдаў па месцах знаходжання асоб без пэўнага месца жыхарства, — гаворыць Віталь Дэмбоўскі. — Зразумела, што ўсіх мы не знойдзем і не сагрэем, але многіх нашы патрулі знаходзілі.

У Мінску, кажа Віталь, такія месцы ёсць нават у цэнтры — напрыклад, за кінатэатрам «Масква». Там валанцёры знайшлі аднаго са сваіх «кліентаў»: ён чакаў, пакуль мінуць маразы, на кардонках на цеплатрасе і спрабаваў падпрацоўваць грузчыкам у навакольных крамах.

— У яго, прынамсі, ёсць дакументы, і ў прынцыпе ён нават до-сыць прыстойна апрануты па мерках бяздомных, — кажа Віталь. — Расказаў нам, што да пандэміі ездзіў на заробкі ў Расію. У кожнага з іх — свая сумная гісторыя...

— Ці рэальна такім людзям вярнуцца да нармальнага жыцця?

— У прынцыпе гэта магчыма. Зразумела, што на сённяшні дзень ніхто не забяспечыць гэтым людзям усіх умоў для вяртання ў сацыюм, але некаторыя механізмы ўсё ж такі ёсць. Валанцёры і супрацоўнікі дома начнога знаходжання на Ваўпшасавы, 42 падаюць запыт на аднаўленне дакументаў, дапамагаюць з працаўладкаваннем, забяспечваюць дахам над галавой: там можна не толькі начаваць, а менавіта жыць, калі чалавек сапраўды хоча вярнуцца да нармальнага жыцця — не піць, знайсці работу, аднавіць дакументы. Але, на

Дапамога — ёсць!

жалі, у большасці гэтых людзей праблемы з алкаголем, і многіх менавіта гэта загнала ў той тупік, у якім яны знаходзяцца.

Далёка не ўсе «насельнікі» гэтага «паралельнага сусвету», які звычайны гараджане не заўважаюць, падобныя паміж сабой. Не ва ўсіх «дом згарэў, самі мы не мясцовыя», гаворыць суразмоўнік. У некаторых на самай справе ёсць нават кватэра, і з юрыдычнага пункту гледжання такія людзі не бяздомныя — проста яны выбіраюць такі лад жыцця. Для некаторых з іх бадзьяжніцтва — не неабходнасць, а, можна сказаць, жыццёвая філасофія.

— Як да такіх людзей ставяцца валанцёры?

— А як да іх ставіцца? Людзі ж. Згодна з прынцыпам дзейнасці Беларускага Чырвонага Крыжа, мы не маем права і не ставім сваёй задачай даваць ацэнку каму-небудзь або чаму-небудзь. Наша мэта — перш за ўсё аказаць дапамогу ў рамках сваёй кампетэнцыі, матэрыяльную і псіхасацыяльную падтрымку, каб захаваць жыццё і здароўе людзей. Іншы раз з чалавекам трэба проста пагаварыць — і яму стане лягчэй, з'явіцца сілы нешта мяняць у сваім жыцці. Зразумела, што гэта разавая псіхалагічная дапамога. Але нават разавая ўсё ж лепш, чым ніякай. Тым больш, некаторыя ўвогуле не ведаюць, што існуе Беларускае Чырвонае Крыж, што валанцёры могуць дапамагчы. Большасць бяздомных знаходзіцца па-за інфармацыйнай прасторай, у іх ёсць толькі «са-

валанцёраў, якія прайшлі падрыхтоўку, — кажа Віталь. — Навучанне, дарэчы, можа цалкам бясплатна прайсці любы ахвотны. Валанцёраў вучаць аказаць першую дапамогу, як медыцынскую, так і псіхалагічную, правільна будаваць камунікацыю з рознымі людзьмі, самім хутка спраўляцца са стрэсам. Плюс абавязковая страхоўка жыцця і здароўя: пры ўзнікненні НС такіх людзей мы задзейнічаем максімальна хутка. Праходзяць нашы валанцёры і падрыхтоўку для работы са спецыялізаваным абсталяваннем — механізаваным інструментам, бензагенератарамі і г. д.: у такіх людзях мы павінны быць упэўненыя на ўсё сто.

Таму, нягледзячы на тысячы, якія ёсць у базе, кожны падрыхтаваны валанцёр — на вагу золата. Але не трэба думаць, што па-сапраўдному карысныя ў Беларускае Чырвонае Крыжы могуць быць толькі мужчыны з вопытам службы ў МНС за плячыма. Напрыклад, «залаты фонд» валанцёрскага руху — гэта неаб'якраваныя людзі пенсійнага ўзросту.

— Мы прымаем у валанцёры людзей з 18 гадоў і не абмяжоўваем верхнюю планку ўзросту. Зразумела, што ў сілу ўзроставых асаблівасцяў пенсіянеры не змогуць цягаць цяжкую апаратуру. Затое яны валодаюць мудрасцю, цярдлівасцю, стойкасцю. Яны ведаюць, якія словы патрэбныя чалавеку ў цяжкай сітуацыі. А акрамя таго, за доўгія гады амаль усе яны сталі высакласнымі прафесіяналамі ў тым, чым займаліся ўсё жыццё. Адзін з кірункаў работы Беларускага Чыр-

Людзі, у якіх няма даху над галавой, у першую чаргу маюць патрэбу ў падтрымцы.

рафанае радыё». Дапамогу гэтыя людзі прымаюць па-рознаму. Большасць — з удзячнасцю.

ЧАЛАВЕЧЫ ФАКТАР

У прынцыпе трапіць у валанцёры Беларускага Чырвонага Крыжа нескладана — дастаткова запоўніць форму на сайце redcross.by, указаўшы свае навыкі і прафесійныя кампетэнцыі, тое, чым ты можаш быць карысны і чым хацеў бы займацца.

— Спісачная частка валанцёраў — тых, хто гатовы дапамагаць людзям, — у нас вялікая. Але калі казаць пра людзей, якія працуюць, напрыклад, у тых жа пунктах абагравання, у іншых надзвычайных сітуацыях — гэта валанцёры, якія валодаюць пэўнымі ведамі і навыкамі. Там, дзе патрабуецца кваліфікацыя, мы не задзейнічаем «спісачную частку», а бяром людзей са складу вопытных

вонога Крыжа — дапамога людзям з інваліднасцю або пажылым, якія праз узрост страцілі фізічныя магчымасці. Прасцей кажучы, валанцёры і іх падпаечныя проста ходзяць адзін да аднаго ў гасці. І адначасна валанцёры аказваюць ім дапамогу — медыцынскую, гуманітарную, сацыяльную, псіхалагічную. Асабліва важныя для гэтай місіі медыцынскія работнікі на пенсіі — яны становяцца ўдзельнікамі медыкасацыяльнай службы «Дапамога».

ЯК АХВЯРАВАЦЬ НА ДЗЕЙНАСЦЬ БЕЛАРУСКАГА ЧЫРВОНАГА КРЫЖА

- Адзенне і прадметы побыту можна прынесці ў любую раённую арганізацыю Беларускага Чырвонага Крыжа або ў пункты прыёму ў вашым населеным пункце.
- На партале redcross.by размешчана інфармацыя аб кірунках работы арганізацыі ў Беларусі, а таксама спіс тых, каму можна дапамагчы.
- Беларускае Чырвонае Крыж прадстаўлены ва ўсіх сацсетках і месенджарах. Дастаткова пакінуць паведамленне, і з вамі звяжучца валанцёры.

ПАТРЭБЫ І МАГЧЫМАСЦІ

— На жалі, калі казаць пра сталіцу і рэгіёны, дапамога не ўсюды роўная, — кажа Віталь Дэмбоўскі. — Часам усё ўпіраецца ў рэсурсы. Калі б мы былі арганізацыяй, якая забяспечваецца сістэмна і мае гарантаваны бюджэт, можна было б размяркоўваць яго пароўну — з улікам патрэб у кожным рэгіёне. Вядома, мы да гэтага імкнемся — ствараць стратэгічныя запасы, напрыклад, на выпадак маразоў. Але Беларускае Чырвонае Крыж — гуманітарная арганізацыя, і мы маем толькі тыя рэсурсы, якія нам хтосьці ахвяраваў, людзі або арганізацыі. І загадзя ні пераліку, ні колькасці спрагназаваць не можам. Напрыклад, калі казаць аб той жа цёплай вопратцы для маламаёмных, у Мінску яе звычайна збіраецца нашмат больш, чым у абласцях. І калі ёсць празмернасць, мы адпраўляем вопратку ў іншыя рэгіёны, дзе адчуваецца недахоп.

Неаднолькавы і валанцёрскі рэсурс: тых, хто хоча дапамагчы, у вялікіх гарадах больш, проста таму што там жыве больш людзей. І грашовыя сродкаў — наяўныя і безнаяўныя — у сталіцы і абласных цэнтрах Беларускага Чырвонага Крыжа ахвяруюць больш, чым у рэгіёнах.

— Бываюць мэтавыя ахвярадаўцы, якія хочаць адправіць свае сродкі менавіта на дапамогу, напрыклад, людзям з анкалогіяй, або хворым дзецям, або на іншыя кірункі нашай работы. Многія ахвяруюць проста на дзейнасць Беларускага Чырвонага Крыжа. Зразумела, мы не можам зрабіць справаздачу кожнаму чалавеку, куды пайшла ахвяраваная ім невялікая сума (за вашы грошы мы купілі плед або тэрмас). Але мы можам сказаць, на які кірунак дзейнасці былі накіраваныя вашы грошы і што за сабраныя на гэтую місію сродкі было зроблена.

Часам гэта выклікае неразумнае ахвярадаўцаў, і апошнім часам Беларускае Чырвонае Крыж перайшоў на формы фандрайзінгу, дзе наогул няма фінансавага складніка.

— Усюды, дзе фігуруюць нейкія фінансы, мы стараемся не акумуляваць іх ні ў руках, ні на рахунках. Беларускае Чырвонае Крыж — гэта пасярэднік, які злучае маючых патрэбу з тымі, хто дае. Нам не важна, якім чынам людзі атрымваюць дапамогу — мы гуманітарная ўстанова і не хочам забіраць сабе нейкія лаўры. Наша місія — актывізаваць гуманітарны патэнцыял грамадства і накіраваць яго ў патрэбнае рэчышча.

Аляксандра АНЦЭЛІВІЧ.

Здарэнне

Самападпал у цэнтры Мінска

Ранкам у пятніцу каля аднаго з будынкаў па сталічнай вуліцы Савецкай мужчына абліў сябе вадкасцю з бутэлькі і падпаліў. Яго неўзабаве патушылі супрацоўнікі праваахоўных органаў, дапамогу аказаў і выпадковы мінак, паведамлі ў Следчым камітэце. Мужчына, у якога дыягнаставана

больш за 50% апёкаў паверхні скуры, шпіталізаваны ў Рэспубліканскі апёкавы цэнтр у непрытомным стане.

У ведамстве таксама праінфармавалі пра асобу пацярпелага.

— Самападпал здзейсніў 35-гадовы мінчанін. Раней ён неаднаразова прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнас-

ці, у тым ліку за дробнае хуліганства, з'яўленне ў грамадскім месцы ў стане ап'янення, кіраванне транспартным сродкам асобай, якая не мае права кіравання, і да крымінальнай — за незаконны абарот наркатыкаў, — адзначылі ў Следчым камітэце.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.